Bildiri No: **PB-058** **Doi:** 10.5606/phhb.dergisi.suppl2026.058

# Parkinson Hastalarını ve Yakınlarını En Çok Rahatsız Eden Semptomların Araştırılması

Lütfiye Çetin, Şükran İdil Köstem Yayıcı, Berril Dönmez Çolakoğlu, Raif Çakmur

*Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, İzmir, Türkiye*

**Amaç:** Parkinson hastalığında (PH) yaşam kalitesini etkileyen semptomlar hastalık evresiyle birlikte değişebilmektedir. Hastaların öncelik verdiği yakınmalar klinik değerlendirmede odaklanılan bulgulardan farklılık gösterebilmektedir. Bu çalışmada farklı evrelerdeki PH hastaları ve bakım verenlerini en çok rahatsız eden semptomların belirlenmesi amaçlandı.

**Yöntem:** Çalışmaya 18 yaş üzeri 100 idiyopatik PH hastası dahil edildi. Demografik veriler kaydedildi ve hastalar Hoehn-Yahr (H&Y) evrelemesine göre sınıflandırıldı. Hastalardan ve bakım verenlerinden kendilerini en çok rahatsız eden üç semptomu belirtmeleri istendi. Veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edildi.

**Bulgular:** Hastaların yaş ortalaması 65 ± 13.4 yıl olup %63.3'ü erkekti. Tüm evrelerde hastalar açısından en sık bildirilen semptom yavaşlık olarak saptandı. Erken evrelerde (H&Y evre 1-2) titreme ön plandayken, orta evrelerden itibaren (H&Y evre 3 ve sonrası) denge bozukluğu ve donma gibi bulguların belirginleştiği gözlendi. İleri evrelerde (H&Y evre 4-5) düşme, sık idrara çıkma ve salya artışı gibi semptomlar daha sık bildirildi. Hasta yakınları da tüm evrelerde yavaşlığı öncelikli sorun olarak belirtmekle birlikte, özellikle orta ve ileri evrelerde moral bozukluğu, kaygı ve davranışsal değişiklikleri hastalara kıyasla daha fazla vurguladı.

**Sonuç:** Parkinson hastalığında semptom yükü yalnızca motor bulgularla sınırlı değildir; evre ilerledikçe postüral instabilite ve non-motor belirtiler belirginleşmekte ve bakım yükü artmaktadır. Bu nedenle hastalık yönetiminde yalnızca motor semptom kontrolüne odaklanmak yeterli değildir; hasta ve bakım veren perspektifini birlikte ele alan, evreye özgü ve bütüncül yaklaşımlar klinik açıdan önem taşımaktadır.